

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndc/27/2023
Identifikačné číslo spisu:	6716203002
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6716203002.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú A.Í. C., narodenú XX. Q. XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky F. P. Q. C., narodenej X. T. XXXX, I., K. XXXX/XX, a otca F. F.Á. C., narodeného XX. T. XXXX, B. B., F. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Stupárovou, Veľká Lúka, Novomeského 1266/25, za účasti Okresnej prokuratúry Zvolen, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 13CoP/18/2023 a 13CoP/19/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Banskej Bystrici, takto

rozhodol:

I. Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 13CoP/18/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

II. Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 13CoP/19/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline predložil dňa 14. augusta 2023 vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Banskej Bystrici podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) majúci za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen z 8. februára 2023, č. k. 8P/6/2016-2013, a uzneseniu Okresného súdu Zvolen z 20. marca 2023, č. k. 8P/6/2016-2042, je v danom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline. V zmysle prechodných ustanovení Civilného mimosporového poriadku (§ 396b) berúc konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde ako jeden celok, je však začaté a

právoplatne neskončené konanie do 31. mája 2023 potrebné dokončiť na vecne a miestne príslušnom súde, čo je v danom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici. Predkladajúcemu súdu je známe rozhodnutie Ústavného súdu SR z 27. júna 2023, sp. zn. IV. ÚS 257/2023, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023, tieto sa však podľa jeho názoru nezaoberali všetkými podľa neho dôležitými aspektami príslušnosti odvolacieho súdu v rámci mimosporového konania po dátume 1. jún 2023 (účel zákona č. 150/2022 Z. z., princíp perpetuatio fori, zásada zákonného sudcu).

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

5. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Žiline a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci nie je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Zvolen rozsudkom z 8. februára 2023, č. k. 8P/6/2016-2013, zveril maloletú A. C., narodenú XX. Q. XXXX, do osobnej starostlivosti otca; ďalej uložil matke maloletej povinnosť platiť maloletej výživné vo výške 30 % zo životného minima počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktoré bude splatné vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca; styk matky s maloletou neupravil; a maloletej a rodičom maloletej uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu; a rozhodol o nároku na náhradu trov konania účastníkov konania. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že Okresný súd Zvolen uznesením z 20. marca 2023, č. k. 8P/6/2016-2042; uložil matke maloletej povinnosť nahradiť trovy štátu v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady. Voči týmto rozhodnutiam podala samostatné odvolania matka maloletej. Vec bola predložená Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolaciemu (sp. zn. 17CoP/21/2023, 17CoP/22/2023), ktorý o odvolaniach matky proti jednotlivým rozhodnutiam nerozhodol a po 1. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline ako súdu funkčne a kauzálnie príslušnému s tým, že ustanovenie § 396b CMP predstavuje lex specialis k § 36 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CSP až § 375 CSP a vzťahuje sa tak aj na odvolania podané do 31. mája 2023.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je

princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števec, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. a) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Žiline a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na ustanovenie § 396b CMP. Keďže ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní, vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici).

16. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy.

17. Pre úplnosť sa uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady, tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Najvyšší súd preto konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Banskej Bystrici nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výrokov tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.